

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DE FOMENTO

4826 *Real decreto 270/2013, do 19 de abril, sobre o certificado do seguro ou a garantía financeira da responsabilidade civil no transporte de pasaxeiros por mar en caso de accidente.*

O Regulamento 392/2009 do Parlamento Europeo e do Consello, do 23 de abril de 2009, sobre a responsabilidade dos transportistas de pasaxeiros por mar en caso de accidente («O Regulamento europeo»), establece o réxime comunitario de responsabilidade e o seguro aplicables ao transporte de pasaxeiros por mar. Este réxime determínase en virtude do establecido no Convenio de Atenas relativo ao transporte de pasaxeiros e ás súas equipaxes por mar de 1974, que foi modificado polo seu Protocolo de 2002, aprobado o 1 de novembro de 2002 baixo os auspicios da Organización Marítima Internacional (OMI), («o Convenio de Atenas»), e de acordo coa reserva e as directrices para a aplicación do Convenio de Atenas aprobadas polo Comité Xurídico da OMI o 19 de outubro de 2006 («as directrices da OMI»), que se especifican no anexo II do mencionado regulamento. Estas últimas terán carácter vinculante.

O Convenio de Atenas establece a súa aplicación a calquera transporte internacional. O Regulamento europeo amplía o ámbito de aplicación das disposicións do citado convenio ao transporte marítimo de pasaxeiros dentro dun Estado membro a bordo de buques das clases A e B, segundo son definidos no artigo 4 da Directiva 98/18/CE do Consello, do 17 de marzo de 1998, sobre regras e normas de seguridade aplicables aos buques de pasaxe, que foi trasposta ao ordenamento interno mediante o Real decreto 1247/1999, do 16 de xullo, sobre regras e normas de seguridade aplicables aos buques de pasaxe que realicen travesías entre portos españois.

O Regulamento europeo, entre outros aspectos, recolle a obrigatoriedade dos transportistas de ter subscrito un seguro ou unha garantía financeira que cubra a responsabilidade en caso de morte ou lesións dos pasaxeiros. A vixencia do dito seguro acreditarase mediante a expedición dun certificado polas autoridades competentes de cada Estado membro.

En materia de responsabilidade civil, o artigo 254 do Real decreto legislativo 2/2011, do 5 de setembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de portos do Estado e da mariña mercante, dispón que o Goberno determinará regulamentariamente a obriga de ter asegurada a responsabilidade civil derivada da explotación de buques.

O Regulamento europeo permite, no artigo 11, que os Estados membros poidan aprazar a súa aplicación ata catro anos, nos supostos de transporte por mar que se realicen dentro dun Estado membro a bordo de buques da citada clase A e ata o 31 de decembro de 2018 para os supostos de transporte por mar que se realice dentro dun Estado membro a bordo dos buques da clase B citada. Neste sentido, a disposición transitoria deste real decreto fai uso da dita facultade de adiamento.

Coa finalidade de que os buques afectados poidan dispor do correspondente certificado de seguro ou garantía financeira para poder navegar ou entrar ou saír dun porto español con destino a portos estranxeiros, faise preciso regular a expedición do certificado mencionado.

A norma someteuse a informe da Dirección Xeral de Seguros e Fondos de Pensións.

Na súa virtude, por proposta da ministra de Fomento, coa aprobación previa do ministro de Facenda e Administracións Públicas, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 19 de abril de 2013,

DISPOÑO:

Artigo 1. *Obxecto.*

Este real decreto ten por obxecto regular a expedición e o control do certificado acreditativo do seguro ou garantía financeira distinta do seguro que cubra a responsabilidade civil dos transportistas por mar en caso de morte ou lesións dos pasaxeiros derivadas dun accidente, aos cales se refire o artigo 3 do Regulamento 392/2009 do Parlamento Europeo e do Consello, do 23 de abril de 2009, sobre responsabilidade dos transportistas de pasaxeiros por mar en caso de accidente -en diante o Regulamento europeo- na súa remisión ao artigo 4 bis) do Convenio de Atenas que figura no anexo I do Regulamento europeo.

Así mesmo, este real decreto ten por obxecto establecer as medidas para facer efectiva a obriga de cobertura da responsabilidade civil establecida no regulamento europeo.

Artigo 2. *Obriga de cobertura da responsabilidade civil do transportista de pasaxeiros por mar en caso de accidente.*

1. Calquera transportista que efectúe de feito a totalidade ou parte do transporte de pasaxeiros por mar deberá manter un seguro ou unha garantía financeira que cubra a súa responsabilidade, tal e como establece o Regulamento europeo.

O réxime de responsabilidade e as normas do seguro ou garantía financeira rexeranse polo establecido no Regulamento europeo.

2. Queda prohibida a navegación a todo buque español dedicado ao transporte de pasaxeiros por mar se non leva a bordo o certificado acreditativo da existencia do seguro ou garantía financeira a que se refire o punto 1 deste artigo, que teña plena validez.

3. Queda prohibida a entrada en porto ou a saída de porto a todo buque estranxeiro ao cal lle sexa de aplicación o Regulamento europeo, se non leva a bordo un certificado do seguro ou doutra garantía financeira en vigor e expedido de conformidade co citado regulamento, e que cubra ata o límite de responsabilidade que lle corresponda de acordo co estipulado no dito regulamento.

Artigo 3. *Cobertura da responsabilidade civil mediante a formalización dun seguro ou mediante unha garantía financeira distinta do seguro.*

1. A responsabilidade civil cubrirase mediante a formalización dun seguro ou mediante unha garantía financeira distinta do seguro. A Dirección Xeral da Mariña Mercante expedirá un certificado acreditativo sempre que o seguro ou a garantía se subscribise cunha entidade que se atope nalgunha das circunstancias seguintes:

a) Entidades aseguradoras que obtivesen autorización do Ministerio de Economía e Competitividade para operar no ramo 12, «Responsabilidade civil en vehículos marítimos, lacustres e fluviais», dos previstos na alínea a), «Clasificación dos riscos por ramos», do artigo 6.1 do texto refundido da Lei de ordenación e supervisión dos seguros privados, aprobado polo Real decreto legislativo 6/2004, do 29 de outubro, ou que, estando domiciliadas nun país pertencente ao Espazo Económico Europeo, exerzan a súa actividade en España en réxime de dereito de establecemento ou réxime de libre prestación de servizos.

b) Entidades domiciliadas nun país pertencente ao Espazo Económico Europeo distinto a España, autorizadas para operar no ramo de responsabilidade en vehículos marítimos, lacustres e fluviais.

c) Sucursais establecidas no Espazo Económico Europeo de entidades aseguradoras domiciliadas en terceiros países non membros do Espazo Económico Europeo, autorizadas para operar no ramo de responsabilidade civil en vehículos marítimos, lacustres e fluviais.

d) Clubs de protección e indemnización integrados no Grupo Internacional de Clubs de Protección e Indemnización.

e) Entidades debidamente autorizadas para outorgar garantías financeiras distintas dos seguros, conforme a súa lexislación específica.

2. A Dirección Xeral da Mariña Mercante só expedirá o certificado se o seguro ou a garantía financeira se formalizaron coas entidades enumeradas no punto 1 deste artigo ou coas entidades autorizadas polo ministro de Fomento segundo o disposto na disposición derradeira segunda deste real decreto.

3. O seguro poderá formalizarse ben mediante unha póliza específica ou ben como unha cobertura máis das pólizas que teña subscritas o transportista para cubrir a súa responsabilidade civil ou outros riscos.

Artigo 4. *Forma e condicións de pagamento en concepto de indemnización.*

1. O seguro ou a garantía financeira cubrirán a responsabilidade civil do transportista na forma e condicións establecidas no Regulamento europeo e pola contía en dereitos especiais de xiro exixible, calculada de acordo co previsto no anexo I do Regulamento europeo, e tendo en conta a reserva e as directrices para a aplicación do Convenio de Atenas aprobadas polo Comité Xurídico da OMI o 19 de outubro de 2006 («as directrices da OMI») recollidas no anexo II do Regulamento europeo.

Para efectos da definición do dereito especial de xiro e a súa conversión observarase o previsto polo artigo 9 do Convenio de Atenas, incorporado no anexo I do Regulamento europeo.

2. O pagamento da cantidade fixada en concepto de indemnización farase na moeda nacional, o euro, e converterase a esta a contía fixada en dereitos especiais de xiro.

Artigo 5. *Duración da cobertura.*

A duración do seguro ou da garantía financeira será por período de tempo concreto non superior a un ano e entenderase sempre referida ao horario de España peninsular.

Artigo 6. *Solicitud e emisión do certificado acreditativo da existencia do seguro ou da garantía financeira.*

1. O certificado acreditativo da existencia de seguro ou da garantía financeira distinta do seguro será solicitado á Dirección Xeral da Mariña Mercante polo transportista ou polas entidades que cubran a responsabilidade. No suposto de existencia de coaseguro, a solicitude realizaraa a entidade abridora que exerza a representación de todas elas.

A solicitude deberá efectuarse cunha antelación non inferior a trinta días desde a data en que se pretenda que teña efectos o certificado, salvo casos excepcionais, debidamente xustificadas, nos cales a autoridade expedidora do certificado poderá reducir o prazo.

2. A solicitude presentarase, se é posible, por vía electrónica e irá acompañada do documento acreditativo do seguro ou da garantía financeira distinta do seguro e dos formularios que lle requira a Dirección Xeral da Mariña Mercante ao transportista ou á entidade ou entidades aseguradoras, debidamente cubertos.

O modelo de documento acreditativo do seguro para os efectos de demostrar que se conta con cobertura de conformidade co disposto no artigo 4 bis do anexo I do Regulamento europeo, tanto para riscos de guerra como para riscos que non sexan de guerra, axustarase aos modelos do apéndice B, epígrafe I, do anexo II do Regulamento europeo.

Ao citado modelo xuntarase documento en que conste a autoridade a quen corresponde o control e supervisión da entidade aseguradora, o domicilio para efectos de reclamacións e, no caso de coaseguro, a identidade da entidade abridora que exerza a representación.

3. O certificado acreditativo da existencia de seguro ou da garantía financeira distinta do seguro con respecto á responsabilidade por mortes ou lesións dos pasaxeiros axustarase ao modelo do apéndice B, epígrafe II, do anexo II do Regulamento europeo.

A Dirección Xeral da Mariña Mercante deberá arquivar unha copia do certificado cando sexa expedido a un buque matriculado en España.

4. A duración do certificado non poderá ser superior á vixencia do seguro ou á garantía financeira en que se basea a súa expedición.

5. O certificado a que se refiren os puntos anteriores poderá estenderse tanto para buques matriculados en España como para buques matriculados noutros Estados.

6. O procedemento de solicitude e expedición dos certificados rexerese pola Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, no non disposto neste real decreto.

Artigo 7. Comunicación das variacións do seguro ou da garantía financeira durante a súa vixencia.

1. O transportista, a entidade aseguradora ou o garante e, no caso do coaseguro, o abridor están obrigados a comunicar inmediatamente á Dirección Xeral da Mariña Mercante, por calquera medio admitido en dereito, incluído o electrónico, toda circunstancia que produza a extinción, a perda ou a redución da eficacia do seguro ou da garantía financeira.

2. O transportista, ademais, está obrigado a devolver o correspondente certificado á Dirección Xeral da Mariña Mercante.

Artigo 8. Medidas de control e réxime sancionador.

1. O capitán do buque declarará que ten subscrito o correspondente seguro ou garantía financeira distinta do seguro na declaración xeral do capitán ou no documento polo que se solicita o despacho por tempo, aos cales fan referencia respectivamente os artigos 15 e 19 do Regulamento de despacho de buques, aprobado pola Orde do 18 de xaneiro de 2000, ou sempre que lle sexa requirida.

En caso de dúbida manifesta ou denuncia, as capitanías marítimas poderán exixir a presentación do mencionado certificado por medios electrónicos, sempre que sexa posible, e ao realizar o despacho dos buques aos cales lles sexa de aplicación este real decreto.

2. As capitanías marítimas deberán incoar o correspondente expediente sancionador e ordenar a inmovilización dos buques no suposto de incumprimento da obriga de levar a bordo o certificado do seguro ou da garantía financeira en vigor e regulamentariamente establecido, infracción tipificada nas alíneas c) e q) do punto 3 do artigo 307 do Real decreto legislativo 2/2011, do 5 de setembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de portos do Estado e da mariña mercante.

3. As infraccións e sancións que procedan en relación coas actividades recollidas neste real decreto rexeranse, en todo momento, polo disposto no título IV do libro terceiro do Real decreto legislativo 2/2011, do 5 de setembro, así como polo recollido nos correspondentes regulamentos sobre procedemento sancionador, desenvolvidos tanto no Real decreto 1398/1993, do 4 de agosto, polo que se aproba o Regulamento do procedemento para o exercicio da potestade sancionadora, como no anexo II do Real decreto 1772/1994, do 5 de agosto, polo que se adecuan os procedementos administrativos en materia de transportes terrestres, aviación civil e mariña mercante á Lei 30/1992.

Disposición transitoria primeira. Adiamento da aplicación do Regulamento europeo a determinados buques que realicen viaxes exclusivamente nacionais.

Os buques da clase A, segundo son definidos no artigo 4 do Real decreto 1247/1999, do 16 de xullo, que realicen viaxes exclusivamente entre portos ou puntos en que España

exerce soberanía, dereitos soberanos ou xurisdición, non estarán obrigados a cumprir coa obriga establecida no artigo 2 deste real decreto ata o 31 de decembro de 2014.

Así mesmo, os buques da clase B, segundo son definidos no artigo 4 do Real decreto 1247/1999, do 16 de xullo, que realicen viaxes exclusivamente entre portos ou puntos en que España exerce soberanía, dereitos soberanos ou xurisdición, non estarán obrigados a cumprir coa obriga establecida no artigo 2 deste real decreto ata o 31 de decembro de 2018.

Disposición transitoria segunda. *Pólizas vixentes no momento da entrada en vigor.*

Os certificados vixentes que fosen emitidos pola Administración marítima española no momento da entrada en vigor deste real decreto permanecerán válidos ata a súa renovación, sen prexuízo do previsto no artigo 7 deste real decreto.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

Este real decreto dítase ao abeiro do establecido no artigo 149.1.20.^a da Constitución, que lle atribúe ao Estado a competencia exclusiva en materia de mariña mercante.

Disposición derradeira segunda. *Habilitación de aplicación e desenvolvemento.*

Facúltase o ministro de Fomento, no ámbito das súas competencias, para ditar as normas de aplicación e desenvolvemento deste real decreto e, en particular, para autorizar os clubs de protección e indemnización non integrados no Grupo Internacional de Clubs de Protección e Indemnización para cubriren a responsabilidade civil.

Disposición derradeira terceira. *Facultades de execución.*

O director xeral da Mariña Mercante ditará as resolucións que poidan resultar necesarias para a execución e o cumprimento deste real decreto e, en particular, para aprobar e modificar os modelos de formularios a que se refire o punto 2 do artigo 6.

Disposición derradeira cuarta. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 19 de abril de 2013.

JUAN CARLOS R.

A ministra de Fomento,
ANA MARÍA PASTOR JULIÁN